

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตจังหวัดสมุทรปราการ : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยเลือกศึกษาปัจจัย 3 ปัจจัย ดังนี้คือ ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ เพศ อายุ ชั้นเรียน การอยู่กับบิดามารดา สถานภาพสมรสของบิดามารดา ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม น้อยมากกว่าควบคุมมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว และปัจจัยลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวน 450 คน เรียนอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 7 โรงเรียน ในเขตอำเภอเมืองได้แก่ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัยสมุทรปราการเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ ในเขตอำเภอบางพลีได้แก่ โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุงเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนราชวินิตบางแก้วเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนพุทธเจริญวิทยาคมเป็นโรงเรียนขนาดกลาง ในเขตอำเภอบางบ่อได้แก่ โรงเรียนบางบ่อวิทยาคมเป็นโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนเป็ริ่งวิสุทธาธิปไตยเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ในเขตพระประแดงได้แก่โรงเรียนวัดทรงธรรมเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมี 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลที่เป็นตัวแปรควบคุม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรเรียน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามลักษณะทางจิต

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบปกติ (Multiple Regression Analysis) และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - Way ANOVA)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษารูปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

5.1.1 สภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.0) และเป็นเพศชาย (ร้อยละ 45.0) มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่เรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ร้อยละ 45.8) มีอายุ 13 ปี (ร้อยละ 37.8) กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ร้อยละ 41.0) อยู่เขตอำเภอบางพลี (ร้อยละ 54.8) มีเวลาเรียน 100% (ร้อยละ 54.8) มีระดับผลการเรียน 2.00 - 3.00 (ร้อยละ 46.2) ปัจจุบันอาศัยอยู่กับบิดา - มารดา (ร้อยละ 77.1) สถานภาพการสมรสของบิดามารดาขึ้นอยู่กับคู่ด้วยกัน หรือสภาพครอบครัวสมบูรณ์ (ร้อยละ 79.4) และพบว่า นักเรียนที่อาศัยอยู่กับบิดามารดาที่มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกันส่วนใหญ่บิดามารดาเป็นผู้อบรมเลี้ยงดู รองลงมาคือมารดา อบรมเลี้ยงดู ส่วนในสถานภาพอื่นๆ ได้แก่ บิดามารดาแยกทางกัน บิดามารดาแยกกันอยู่เพราะหน้าที่การงาน บิดามารดาแต่งงานใหม่ บิดามารดาถึงแก่กรรมอาศัยอยู่กับญาติผู้ใหญ่หรือพี่น้อง

5.1.2 ปัจจัยด้านพฤติกรรมการเรียน

จากการศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน 2 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียน และพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนค่อนข้างสูง โดยพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ พฤติกรรมนักเรียนเข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอตามตารางวันเวลาเรียน ส่วนพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ค่อนข้างสูง โดยพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ส่วนใหญ่ ได้แก่ การที่นักเรียนมักจะพูดจาสุภาพกับครูเสมอ

5.1.3 ปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดู

จากการศึกษาปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูของนักเรียน 2 ด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยมากกว่าควบคุมมาก และการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว พบว่า

- นักเรียนมีค่าเฉลี่ยในการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยมากกว่าควบคุมมาก ในระดับปานกลาง โดยส่วนใหญ่จะเป็นปัจจัยเรื่อง ผู้ปกครองอนุญาตให้นักเรียนร่วมกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน เมื่อนักเรียนต้องการในระดับค่อนข้างสูง

- นักเรียนมีค่าเฉลี่ยในการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็วในระดับปานกลางก่อนข้างสูง โดยส่วนใหญ่จะเป็นปัจจัยเรื่อง ผู้ปกครองให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องของใช้ส่วนตัว ในระดับก่อนข้างสูง

5.1.4 ปัจจัยด้านลักษณะทางจิต

จากการศึกษาปัจจัยด้านลักษณะทางจิต 2 ด้าน ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบว่า

- นักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยในลักษณะมุ่งอนาคต ในระดับปานกลางก่อนข้างสูง โดยส่วนใหญ่จะเป็นปัจจัยเรื่องเมื่อมีคนขัดใจนักเรียนมักจะฉวยสิ่งของใกล้มือขว้างปาหรือทำลายเสมอในระดับปานกลางก่อนข้างสูง

- นักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยในแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ในระดับปานกลางก่อนข้างสูง โดยส่วนใหญ่ นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในปัจจัยเรื่อง การแก้ไขปัญหาด้วยตนเองนั้นนักเรียนถือว่าเป็นสิ่งมีค่ามากที่สุด ในระดับก่อนข้างสูง

5.1.5 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 2 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียน และด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ พบว่า

1. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนมี 5 ปัจจัยคือ

- ผลการเรียน คือ นักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี

- การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยมากกว่าควบคุมมาก คือ นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี

- การอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว คือ นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี

- ลักษณะมุ่งอนาคต คือ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี

- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี

2. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ของนักเรียนมี 4 ปัจจัย คือ

- การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยมากกว่าควบคุมมาก คือ นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ดี
- การอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว คือ นักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็วจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ดี
- ลักษณะมุ่งอนาคต คือ นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง จะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ดี
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือ นักเรียนที่มีลักษณะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ดี

5.1.6. การศึกษาความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่แตกต่างกันทั้ง 2 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนและพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ พบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนที่แตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 3 ปัจจัย คือ

- ขนาดสถานศึกษา นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนขนาดต่างกันจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนต่างกัน
- เวลาเรียน นักเรียนที่มีเวลาเรียนที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ต่างกัน
- ผลการเรียนรู้ นักเรียนที่มีผลการเรียนที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ต่างกัน

2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ที่แตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติ มี 3 ปัจจัยคือ

- ขนาดโรงเรียน นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ขนาดต่างกันจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ต่างกัน
 - ชั้นเรียน นักเรียนที่มีชั้นเรียนต่างกันจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ต่างกัน
 - เวลาเรียน นักเรียนที่มีเวลาเรียนต่างกันจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ต่างกัน
- จากผลการวิจัยทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีผลการเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.00 - 3.00 มากที่สุด รองลงมาเป็นระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 2.00 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับคะแนนระหว่าง 3.00 - 4.00 และคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 0.00 - 1.00 จะมีน้อยที่สุด

2. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี จะเป็นนักเรียนที่เข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอตามตารางวันเวลาเรียนส่วนนักเรียนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ดี จะเป็นนักเรียนที่มักจะพุดจาสุภาพกับครูอาจารย์เสมอ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนซึ่งมี 2 ด้านคือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียน คือ ผลการเรียน การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว ลักษณะมุ่งอนาคตสูง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนพบว่านักเรียนที่เรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน นักเรียนที่มีเวลาเรียนต่างกัน นักเรียนที่ผลการเรียนต่างกันจะส่งผลให้มีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนต่างกันและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบให้พึ่งตนเองเร็ว ลักษณะมุ่งอนาคตสูง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์พบว่า นักเรียนที่เรียนในกลุ่มโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน นักเรียนที่เรียนในชั้นเรียนต่างกัน และนักเรียนที่มีเวลาเรียนต่างกัน จะส่งผลให้มีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ต่างกัน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนและพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ พบปัจจัยหลายประการที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอย่างซับซ้อน อภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

5.2.1. พฤติกรรมการเรียน

พฤติกรรมการเรียนได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนและพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ ซึ่งผู้วิจัยนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนดี มีประสิทธิภาพ ส่วนใหญ่จะเป็นนักเรียนที่เข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอตามตารางวันเวลา เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความสนใจในการเรียนของตัวผู้เรียนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ซามเวล สมิทซ์ (1970) กล่าวถึงวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพว่า กำหนดตารางเวลาในการเรียนและบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามตารางนั้น เช่นเดียวกับ ก่อ สวัสดิทานิชย์ (2505) กล่าวถึงวิธีการเรียนที่ดีว่า พยายามรักษาเวลาและทำตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ให้ได้ทุกวัน จะเห็นได้ว่าตารางเวลาสามารถเป็นตัวเสริมพลัง และทำให้ผู้เรียนมีการเตรียมตัวเพื่อการศึกษาด้วยความกระตือรือร้น ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการเรียนดี

พฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์

ผลการวิจัยพบว่า การที่จะมีพฤติกรรมการเรียนดีมีได้เกิดจากพฤติกรรมของตัวผู้เรียนเท่านั้น ยังต้องพิจารณาจากพฤติกรรมที่เกี่ยวกับครูอาจารย์ด้วย ซึ่ง สุโท เจริญสุข (2515) กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนนั้นต้องมีตัวครูผู้สอนด้วยและพฤติกรรมที่เกี่ยวกับครูอาจารย์ที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการเรียนดีนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นพฤติกรรมที่นักเรียนมักจะพุดจาสุภาพกับครูเสมอ สอดคล้องกับ วีระ รุญเจริญ (2525) กล่าวถึงพฤติกรรมในชั้นเรียน คือ พฤติกรรมที่ใช้วาจา หมายถึงพฤติกรรมทั้งครูและนักเรียนแสดงออกเพื่อสื่อความหมายระหว่างกัน เช่น การใช้ภาษาพูด การถามตอบ ซึ่งส่งผลให้เกิดพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ดี

5.2.2 การอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยมากกว่าควบคุมมาก และการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว

1. การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยมากกว่าควบคุมมาก

ผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงผกผันกัน โดยนักเรียนที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากจะมีพฤติกรรมการเรียนดีกว่านักเรียนที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌ็องวีตร ลูณหงส์ (2544) กล่าวว่า การควบคุมตนเองสูงมีความสัมพันธ์กับการที่เด็กนักเรียนได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากกว่าควบคุมน้อยแต่ไม่สอดคล้องกับ โรเจอร์ (1972) ที่กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมบุคคลในแง่การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไปโดยผู้ปกครองให้เด็กปฏิบัติตามระเบียบ ถูกควบคุมและอยู่ในสายตาหรือคุ้มครองป้องกันไม่ให้มีความเป็นของตัวเอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมทางด้านสังคมของไทย เด็กจะเชื่อฟังอยู่ในความควบคุมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองจะเป็นแรงจูงใจที่ทำให้เกิดพฤติกรรมดี ทำให้เห็นถึงการดูแลอย่างใกล้ชิด การมีปฏิสัมพันธ์กับพ่อแม่อย่างสม่ำเสมอซึ่งเป็นการควบคุมแบบชี้แนะ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. การอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว

ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็วมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน โดยนักเรียนที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็วจะส่งผลให้มีพฤติกรรมการเรียนดี ส่วนใหญ่ผู้ปกครองให้นักเรียนรับผิดชอบในเรื่องของใช้ส่วนตัว ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) ที่กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบการพึ่งตนเองเร็วว่า เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กทำกิจกรรมต่างๆในชีวิตประจำวันด้วยตนเอง ภายใต้การแนะนำและฝึกฝนของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูและงานวิจัยของ โขยา พรหมวิชิตกุล (2541) กล่าวว่า ลูกข้าราชการตำรวจที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็วจะมีวินัยในตนเองสูงและควบคุมตนเองได้ดี

5.2.3. ลักษณะทางจิต

ลักษณะทางจิต ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคตและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของเด็ก ซึ่งคาดว่าลักษณะทางจิตทั้งสองนี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

ลักษณะมุ่งอนาคต

ผลการวิจัยเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคตมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน โดยนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง จะสามารถระงับหรือชลอการบำบัดความต้องการต่างๆ ได้ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการเรียนดี พบว่านักเรียนส่วนใหญ่อาจออกเส้นหรือระงับพฤติกรรมบางอย่างของคนได้ เช่น การรับประทานขนมหรือการคุยในชั้นเรียน แต่ถ้ามีคนขัดใจมักฉวยสิ่งของมาขว้างปาหรือทำลายเสมอ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ โกลเบอร์ท (1967) มิสเซล (1974) และไรท์ (1935) ที่กล่าวว่า ผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงเป็นผู้ที่สามารถชลอการบำบัดความต้องการต่างๆ ของตนเองได้ โดยเป็นผู้ที่มีความสามารถปฏิบัติคนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และสุรพงษ์ ชูเดช (2534) กล่าวในทำนองเดียวกันว่าผู้ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะเป็นผู้ที่บังคับตนเองให้อดใจรอได้ เพื่อรอรับประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่หรือสำคัญกว่าที่ตามมาภายหลัง ทั้งนี้การที่เด็กนักเรียนไม่สามารถบังคับตนเองได้เมื่อมีคนขัดใจและมักฉวยสิ่งของมาขว้างปาหรือทำลายเสมอนั้นอาจเนื่องมาจากสภาวะของกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กที่กำลังก้าวสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นระยะที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อ มีความขัดแย้งในใจมากที่สุด (ทฤษฎีจิตสังคม) มีความสับสนในความรู้ถึงตนเอง จึงอาจมีความคิดว่าหากใครทำอะไรก็ต้องได้รับผลตอบแทน

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ผลการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียน โดยนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะส่งผลให้เกิดพฤติกรรมการเรียนดี พบว่าการที่นักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง ถือว่าเป็นสิ่งที่มีค่ามากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ ลินด์เกรน (1967) กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมาก นักเรียนที่ขาดความสนใจ ไม่ตั้งใจเรียน จะไปไม่ถึงเป้าหมาย และสอดคล้องกับแนวความคิดของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2523) กล่าวถึง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าเป็นความต้องการฝ่าฟันอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ และต้องทำงานให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

1. ผลการเรียน

การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนดีจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนดี ซึ่งสอดคล้องกับ สิริพรรณ เหมรังกะ (2543) กล่าวว่านักเรียนที่มีผลการเรียนสูง มีความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ หากแต่ผล

การเรียนรู้ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ได้ เนื่องจากขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย บรรพบุรุษจะสั่งสอนให้เด็กเคารพผู้ใหญ่ เคารพผู้มีพระคุณ จึงเป็นพื้นฐานทางด้านพฤติกรรมไม่ก้าวร้าวต่อครูอาจารย์ แม้จะเป็นเด็กที่เรียนไม่เก่งก็ตาม

2. การอบรมเลี้ยงดู

ผลการวิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยมากกว่าควบคุมมาก และการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็วทั้ง 2 แบบนี้ มีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี โดยการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อยมากกว่าควบคุมมาก พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับพฤติกรรมการเรียน ซึ่งหมายความว่า นักเรียนที่ถูกควบคุมมากกลับมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี กว่านักเรียนที่ถูกอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมน้อย ทั้งนี้ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมมากเหมาะสมที่จะใช้กับเด็กในระยะก่อนวัยรุ่นหรือกำลังก้าวเข้าสู่วัยรุ่น อาจเนื่องมาจากขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทยเรา สั่งสอนให้เด็กเชื่อฟังพ่อแม่ พ่อแม่จะเป็นแรงจูงใจให้เกิดพฤติกรรมดีได้ ทำให้เห็นถึงการดูแลอย่างใกล้ชิดของพ่อแม่หรือผู้เลี้ยง การปฏิสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดในครอบครัว การมีส่วนร่วมกันในครอบครัว จะทำให้เกิดพฤติกรรมดีได้

ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว นั้น มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนดี โดยนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็วจะมีพฤติกรรมการเรียนดีสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ (2528) ที่ระบุว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งตนเองเร็ว จะสามารถทำให้เด็กช่วยเหลือตัวเองได้เร็ว ไม่พึ่งพาผู้อื่นมากเกินไป ซึ่งจะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูการพึ่งตนเองเร็ว ทำให้เด็กมีความเป็นตัวของตนเองเร็ว มีความเชื่อมั่นในตนเอง ช่วยให้มีวินัยในตนเอง ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมในการเรียนดีได้

3. ลักษณะทางจิต

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางจิตทั้ง 2 ลักษณะ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความสัมพันธ์กับการมีพฤติกรรมการเรียนดีทุกด้าน นักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะมีพฤติกรรมการเรียนดี ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นจิตลักษณะที่สำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนของเด็กนักเรียน เพราะเป็นลักษณะทางจิตใจที่แสดงว่าเขามีพลังผลักดันให้ทำกิจกรรมต่างๆ ในปัจจุบันได้อย่างขยันขันแข็ง เพื่อให้ได้งานที่ก้าวหน้าและเป็นผู้ปฏิบัติคนได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ ไม่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสังคม มีความเพียรพยายาม สามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรอรับผลดีในอนาคตได้ ซึ่งการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของหลายท่านที่ได้ศึกษาลักษณะมุ่งอนาคตเช่น ดนัย เทียนพุด (2525) กล่าวว่า การที่คนเรารู้จักธรรมชาติของอนาคตจะเป็นการส่งเสริมผลักดัน

ให้อาเนกเป็นไปตามที่ต้องการได้ นาดยา ปิณฑนานนท์ (2526) กล่าวว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างอนาคตกับสมรรถภาพทางการเรียนและ สมดุล ชาญณรงค์ (2533) กล่าวถึงลักษณะของบุคคลที่มุ่งอนาคต สามารถอดได้รอได้ “สามารถอดเปรี้ยวไว้กินหวาน” สามารถงดเว้นการกระทำบางชนิดที่สังคมไม่ยอมรับ

ส่วนนักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพฤติกรรมการเรียนดี แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้เป็นแรงจูงใจที่ทำให้นักเรียนมีการกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีความเพียรพยายาม มานะ พากเพียร มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งที่จะส่งเสริมให้บุคคลทำกิจกรรมต่างๆ ในด้านการเรียนและการทำงาน ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัย ลินด์เกรน (1967) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนมาก นักเรียนที่มีความตั้งใจสูงมักจะประสบความสำเร็จในการเรียน มีพฤติกรรมอันเป็นที่พึงปรารถนาตามมาตรฐานสังคม และ สิริพรรณ เหมรังคะ (2543) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงานและการเรียน ดังนั้น การปลูกฝังลักษณะทางจิตในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้ให้แก่เยาวชน ซึ่งโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณลักษณะดังกล่าว

5.2.5. ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนต่างกัน

พบว่าปัจจัยที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการเรียนต่างกัน ได้แก่ ขนาดของโรงเรียน เวลาเรียน ผลการเรียนและชั้นเรียน ซึ่งจะอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. ขนาดโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มาจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนต่างกัน โดยนักเรียนจากโรงเรียนขนาดเล็กมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนดี รองลงมาคือ นักเรียนโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนกลุ่มขนาดใหญ่ และโรงเรียนกลุ่มขนาดใหญ่พิเศษ ตามลำดับ

นักเรียนจากกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่เขตอำเภอบางบ่อ ซึ่งเดินทางไกลจากตัวอำเภอบางบ่อไปยังโรงเรียนอีกประมาณ 50 กิโลเมตร และสิ่งแวดล้อมบริเวณโรงเรียนจะเป็นลักษณะโรงเรียนในชุมชน มีนักเรียนในโรงเรียนจำนวนน้อย ร้านค้าภายในโรงเรียนไม่มี แต่จะมีโรงอาหารที่จัดทำขึ้นโดยโรงเรียน เด็กนักเรียนก็จะรู้จักกันหมด ครูอาจารย์ก็จะรู้จัก และมีความใกล้ชิดกับนักเรียนทุกคนแม้ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กจะไม่ค่อยดี แต่สิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดีก็ส่งผลกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนได้ ส่วนนักเรียน

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อยู่ในเขตตัวอำเภอ บริเวณโรงเรียนมีขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวนมาก ก็ส่งผลกับพฤติกรรมการเรียนได้ จึงจะเห็นได้ว่า ขนาดของโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมโดยรวมของโรงเรียนนั้นสามารถทำให้นักเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่มีมาตรฐานเดียวกันเกิดความแตกต่างในพฤติกรรมการเรียนได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พาทรีย์ เอ็ม ออสท์โม (1984) กล่าวถึงลักษณะหรือคุณภาพของบุคคลในการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางการเรียนการสอน ซึ่งอาจเป็นผลต่อสัมฤทธิ์ผลของการเรียนของบุคคลแตกต่างกันไป

2. เวลาเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีเวลาเรียนต่างกันมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนต่างกัน และนักเรียนที่มีเวลาเรียนต่างกันจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนที่มีเวลาเรียน 100% จะมีพฤติกรรมการเรียนดีกว่านักเรียนที่มีเวลาการเรียนต่ำกว่า 80% สามารถอธิบายได้ว่า นักเรียนที่มีเวลาการเรียน 100% มีความตั้งใจที่จะศึกษาให้สำเร็จ ซึ่งการตั้งใจจริงช่วยให้การเรียนดำเนินไปด้วยดี เป็นนักเรียนที่รู้จักใช้เวลา กำหนดตารางเวลาในการเรียนและบังคับตนเองให้ปฏิบัติตามตารางอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับ สุโท เจริญสุข (2515) กล่าวถึงหลักการเรียนแก่ประการหนึ่งคือ การที่นักเรียนมีการจัดการเรียนและปฏิบัติตามตารางเรียนอย่างเคร่งครัด เช่นเดียวกับ ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2505) กล่าวถึงการเรียนที่ดีต้องเรียนอย่างตั้งใจ พยายามรักษาเวลาและทำตามตารางเวลาที่กำหนดไว้ได้ทุกวัน

3. ผลการเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมเกี่ยวกับการเรียนต่างกันและสอดคล้องกับคำกล่าวของ วอเตอร์เฮาส์ (1983) ที่ว่าพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียนเป็นสาเหตุสำคัญเกี่ยวกับผลการเรียนที่ครูและทุกคนควรพิจารณา และ แมดดอกซ์ (1965) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมที่แสดงออกจะช่วยให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนและนักเรียนที่เรียนดีไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด แต่ต้องเป็นคนที่รู้จักใช้เวลา รู้จักวิธีการเรียนและวิธีทำงานให้ได้ผลดี

4. ชั้นเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีชั้นเรียนต่างกันจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ต่างกัน กล่าวคือ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพฤติกรรมการเรียนต่างกัน โดยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ที่คิดว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รองลงมาคือเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 น่าจะเป็นเพราะเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ยังมีอายุอยู่ในช่วงต้นของการเข้าสู่วัยรุ่น ยังมีความเชื่อฟังพ่อแม่ ครูอาจารย์ และยอมที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำของพ่อแม่ ครู

อาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของเด็กของ อิริคสัน ที่กล่าวว่า เด็กช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่ค้นหาเอกลักษณ์ของตนเอง สับสนไม่เข้าใจในบทบาทของตนเอง จึงยังต้องการแบบอย่างจากพ่อแม่หรือครูอาจารย์ แต่มีข้อสังเกตว่า เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ค่อนข้างดี (อยู่ในระดับรองลงมา) อาจเป็นเพราะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นช่วงการเรียนที่อยู่ระหว่างช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่เด็กนักเรียนจะต้องมีการคัดัดสินใจการเรียนในอนาคตตามความห้องการและความถนัดของตน จึงจำเป็นที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จะต้องใกล้ชิดครูอาจารย์มากกว่าชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จึงส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีพฤติกรรมเกี่ยวกับครูอาจารย์ดีกว่าเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. สำหรับครอบครัว

ครอบครัวควรส่งเสริมให้ผู้ปกครองเปิด โอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น แต่ทั้งนี้ กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นควรพิจารณาให้มีความเหมาะสม

2. สำหรับโรงเรียน

1) โรงเรียนควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกันของผู้ปกครองกับนักเรียนมากขึ้น

2) โรงเรียนควรจัดให้เด็กมีกิจกรรมส่งเสริมความรัก สามัคคีของเด็กนักเรียนด้วยกัน โดยเฉพาะในกลุ่มของเด็กนักเรียนวัยรุ่น เพื่อลดพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างก้าวร้าว

3. ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1) รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีการอบรม ให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนให้กับผู้ปกครอง ครูอาจารย์หรือผู้เกี่ยวข้อง

2) ส่วนขนาดของ โรงเรียนที่ถูกกำหนดจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นั้น โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนจำนวนมากนิยมไปเรียนกัน ไม่จำเป็นว่าจะมีคุณภาพสูงเสมอไป ในบางโรงเรียนที่มีขนาดเล็ก การดูแลเอาใจใส่ดีก็ทำให้เด็กนักเรียนมีผลการเรียนดีได้ ดังนั้นควรมีสักส่วนนักเรียนค่อครูที่เหมาะสม จะทำให้ครูใกล้ชิดและดูแลนักเรียนได้ดี

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับคารวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการเรียนนี้ต่อไป แต่ให้ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ และบุคคลที่ใกล้ชิด เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและครบถ้วนมากขึ้น จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการพิจารณาแนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

2. ควรให้มีการศึกษาพฤติกรรมการเรียนนี้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น รวมไปถึงในสถาบันที่ไม่สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ทั้งในกรุงเทพมหานคร ปริมณฑลและต่างจังหวัด

3. ควรศึกษาเพิ่มเติมปัจจัยอื่นแบบเจาะลึกในหลายๆ ด้านเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน